

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Konec abesinske žaloigre.

Abesinska žaloigra se bliža koncu. Po zlomu severne abesinske armade, kateri je poveljeval v zadnjih bojih sam cesar, je bil zlomljen še odpor južne armade, tako da je Abesinija danes brez vojske, ki bi se še lahko resno upirala. Izkazalo se je sedaj, da se primitivni in slabo oboroženi afriški rodovi ne morejo kljub vsej osebni hrabrosti upirati moderno opremljeni vojski, ki je kos tudi vsem vremenskim in terenskim težavam. Italijani so sedaj že zasedli Addis Abebo, glavno mesto Abesinije, in na cesarskem gradu se že vije italijanska trobojnica. Tik pred izpraznitvijo Addis Abebe je imela abesinska vlada še zadnjo sejo. Cesar je skušal pridobiti člane vlade za nadaljnji odpor proti Italijanom. Njegova prizadevanja pa so bila zastonj. Večina ministrov in plemenskih poglavarjev je bila za sporazum z italijansko vojsko. Zaradi tega je sklenil abesinski cesar, da pobegne. Odpeljal se je s soprogo ter celo rodbino v spremstvu nekaterih zvestih poglavarjev s posebnim vlakom v francosko kolonijo Somalijo ter se ustavil v glavnem pristanišču Džibuti. Vzel je s seboj tudi vse svoj zaklad. Francozi so ga sprejeli v Džibuti z vojaškimi častmi ter ga nastanili v guvernerjevi hiši. Cesar se je nato vkrčal s svojo rodbino in spremstvom na angleško križarko. Nastaniti se namerava stalno v Jeruzalemu, od koder bo šel v Zenevo ter tam pred Društvom narodov osebno branil svoje pravice. Po cesarjevem begu se je abesinska vlada umaknila iz prestolnice. Addis Abeba je ostala v rokah vojaških ubežnikov in roparjev, ki so nekaj dni v mestu strahovito gospodarili. Najprej so izropali cesarsko palačo, potem pa trgovine in hiše belcev. Vsi Evropejci so se zatekli na poslaništva evropskih velesil, ki imajo svoje lastne vojaške straže ter so močno utrjena. Divjaki so začeli nekatera poslaništva oblegati ter je zlasti francoskemu trda predla in bi bilo popolnoma oplenjeno, da ga ni rešil prihod italijanske vojske. Med tem so zmagali Italijani tudi na južni fronti. Armada generala Grazianija je vzela z nasokom močno utrjeno mesto Sasabaneh, ki so ga Abesinci pod poveljstvom rasa Nasibuja in Vehib paše s silno hrabrostjo branili. Vendar niso bili kos siloviti premoči italijanskih čet, ki so v nekaj dnevih sesule na abesinske postojanke iz letal 14.000 ton bomb in razstreliva. Armada rasa Nasibuja, ki je bila najbolje disciplinirana, ter se je najdalje hrabro branila, je bila razkrojena in general Graziani ima sedaj pred seboj odprto pot na mesto Harar. Ras Nasibu in general Vehib paša sta se po zadnjih vesteh z ostanki svoje vojske umaknila v angleško Somalijo. — Abesinska tragedija je s tem v glavnem zaključena, dasi se bodo boji gotovo nadaljevali še več mesecev. Zadnja svobodna država v Afriki bo zbrisana z zemljevida. Zveza narodov je s tem pretrpela ponoven udarec, saj se ne more otresti očitka, da je po njeni krivdi stopila Abesinija v vojno, ter jo po njeni krivdi tudi izgubila, ker so jo vse članice Zveze narodov prepustile žalostni usodi.

Mariborčanom!

Maribor ima pravico, da ga imenujemo Slomšekovo mesto. Do leta 1859 je bil Maribor manj pomembno mesto. To leto pa je po Slomškovi zaslugi postal sedež naše obširne škofije, s tem pa tudi veliko versko in kulturno središče.

Maribor ima pravico, da ga imenujemo Slomšekovo mesto. V tem mestu je deloval, živel in umrl veliki učitelj našega naroda. Kdorkoli zmisli na Slomška, zmisli na Maribor, kjer sredi med nami počiva.

Maribor ima pravico, da ga imenujemo Slomšekovo mesto. Ali bi bil Maribor danes v vencu obmejnih narodnih trdnjav, ako ne bi Slomšek s svojim pogledom v bodočnost dosegel pregrupacije, ki je Maribor ohranila Slovincem in Jugoslovanom?

Borba za pravice delavcev v železn. delavnicah.

Spomenica Kluba železničarjev JRZ. Pereče krivice se morajo odpraviti!

Delavci mariborskih železniških delavnic, vključeni v klub železničarjev JRZ, so sestavili obširno spomenico, ki obravnava najbolj aktualna in pereča socijalna vprašanja, na katerih so zainteresirani. To spomenico so naslovili na merodajna mesta v čvrstem zaupanju, da bodo zopet izvajali nazaj stare pravice, ki so jih nekdanje uživali ter so jim bile z mednarodnimi pogodbami zajamčene. Delavci bi bili zadovoljni, če bi se njihov položaj vsaj izenačil s položajem delavstva v ostalih železniških delavnicah v državi.

V spomenici opozarjajo delavci na sledeče zadeve:

1. Vpeljan je po vseh delavnicah takozvani akordni sistem (premijski). Leta 1931 se je uvedel nov način računanja akordnih postavk, s katerim je padla premija povprečno od 600 D na 350 Din. Vključno temu, da se je produkcija stalno povečevala, se je premija v naslednjih do leta 1935 še ponovno zniževala po 5 do 15% od zgoraj navedenega zneska 350 Din, tako da znaša danes premija povprečno 250 Din mesečno, največkrat pa še manj. To pa vključno največ možni produkciji. Informirani smo iz točnih virov, potem katerih tudi lahko dokažemo — plačilne knjižice dotičnih delavnic — da je v drugih delavnicah, n. pr. Niš in Zagreb, premija neposredno veliko večja kot v mariborski delavnici. Dokažemo lahko, da znaša premija v navedenih delavnicah 600 Din do 700 Din, čeprav so pogoji za doseg iste ugodnejši, kot pri nas v mariborski delavnici. Pripominjamo k temu še, da je življenjski standart razen Zagreba v vseh krajih, kjer se nahajajo železniške delavnice, znatno nižji, kakor pa pri nas v obmejnem Mariboru.

2. Po pravilniku o pomožnem osebju državnih prometnih ustanov, člen 40, se deli delavske dnevnice v osnovne in povečane. Povečane dnevnice se odražajo po draginskih razmerah dotičnega mesta, kjer se delavnice nahajajo, odnošno kjer se dela, po sistemu dela dotične ustanove, sposobnosti delavca, specializaciji dela in vrste obrti s pribitkom do 50% odgovarjajoče osnovne dnevnice. Po vseh drugih železniških delavnicah cele države se ta povšek izvaja delavstvu in korist, dočim je pa edino izjema mariborska delavnica. Kar se pa tiče specialnosti dela, je dokaz, da se popravljajo vsi boljši vagoni, salonski in dvorni, samo v mariborski delavnici.

3. Istočasno naprošamo visoko cenjeni naslov, da blagovito posredovati na merodajnem mestu, da se razpišejo vsa potrebna navodila za volitve delavskih obratnih zaupnikov, ki bodo tolmačili v imenu delavstva pri upravi dotične de-

lavnice vse potrebne želje in zahteve; tako bi odpadla marsikatera lokalna intervencija, za katero mora sedaj klub železničarjev JRZ skoro dnevno posredovati na najvišjem mestu.

4. Nadalje predvideva člen 90 pravilnika o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov, da ima vsak stalni delavec pravico na letni dopust s pripadajočimi dnevnici samo za delavne dni, v nobenem slučaju pa ne velja dopust ob nedeljah in praznikih, kakor to prakticirajo nadzorni organi tukajšnje delavnice. Ta krivični način dajanja dopustov se je začel izvajati sedaj v najnovejšem času glasom naredbe G. D. broj 97792/35, katera se gotovo napačno tolmači.

5. Začne naj se tudi razdeljevanje starih drv, ki so odpadla pri kasiranju starih vozov, proti plačilu, kot je to dajala bivša Južna železnica in tako tudi do nedavnega sedanja železniška uprava. Mesto da razpade na prostem izpostavljen vsakemu vremenu do 40 vagonov drv, se pa na drugi strani prepreči s tem tudi nevarnost požara. Zanimivo je, da jih gotovi krogi še vedno dobivajo!

6. Do nedavnega je delavstvo tukajšnje delavnice dobivalo milo, tako da si je vsak delavec vsaj po delu očistil roke ob koncu prestane službe. Tudi to nam je uprava delavnice ukinila, dasi nam vse to po rimskem paktu pripada.

7. Naravnost katastrofalno pa zadene delavca iz delavnice, kadar je poklican k orožnim vajam. V privatnih podjetjih mora vsakemu delavcu, ki odhaja na orožne vaje (ki trajajo mesec dni) plačati službodajalec za 4 tedne vse prejemke vnaprej, dočim se pa delavcem mariborske delavnice ne izplača ničesar. Tako so delavci izpostavljeni naravnost nepopisni bedi, posebno še delavci s številno družino. Čl. 92 pravilnika o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov pravi, da se delavcem kadar so poklicani k orožnim vajam, da dopust brez dnevnice.

8. Nedavno so se vse ostale delavnice drž. železnice podredile posameznim železniškim direktorijem, na katerem področju so se nahajale. Tako naj se na vsak način podredi tudi mariborska delavnica ljubljanski direktoriji, ki bo dobila na ta način vpogled v njene razmere in tudi večji vpliv na poslovanje. Kajti s to podreditvijo bi se gotovo marsikaj izpremenilo, kar bi bilo brez dvoma v korist upravi sami kot taki, na drugi strani pa tudi uslužbenstvu oz. delavstvu.

9. V zadnjem času delajo gotovi krogi na tem, da bi se mariborska delavnica, ki je eno največjih podjetij v Sloveniji, sploh demontirala in se prestavila v Kraljevo. To bi bil največji udarec ne samo za žel. delavce, ki so zaposleni v delavnicah, temveč za vso okoliško prebivalstvo, kakor tudi za mesto samo. V tem slučaju bi nastale nepregledne posledice v gospodarskem, kulturnem in socialnem pogledu. Ni to samo zadeva 2000 železniških delavcev, ki bi morali zapustiti svojo domovino, temveč tudi vprašanje slovenskega obmejnega narodnega gospodarstva, gre se za slovenstvo sploh.

Propad protiverske gonje.

List »R. Golos« z dne 26. aprila piše: »V časopisu »Molodaja Gvardija« izračunava Em. Jaroslavskij, vodja brezbožnikov, uspehe boja proti veri. Če smo — tako piše — s celo vrsto naprav mogli v kratkem času skleniti račune, se je to dosti bolj težko pokazalo v borbi zoper vero in cerkev, kateri sta se izkazali desti živi. Ne glede na ves trud, uničiti vero, je zdaj v Rusiji najmanj 40.000 raznih verskih občin. Ako vzamemo, da ima vsaka občina 20 agličnih oseb, da je to 800.000 oseb t. j. ljudi, okrog katerih je organizirana vsa množica vernikov. Teh 40.000 občin ima svoja poslopja, svoj pevski kor, svoje agitatorje, propovednike in to je — sila.

Letos v juniju bodo v Mariboru slovesnosti: Slomškov prazniki. Te slovesnosti so prirejene za to, da postane ves narod pozoren na Slomška, na njegovo delo, na njegov vzvišen zgled pravega življenja. Te slovesnosti so zato, da pride narod na njegov grob, da mu na tem kraju za veliko milost, da bi Bog poveljal Slomška, da bi bil proglašen blaženim, da bi bil proglašen svetnikom. Maribor postaja s tem veliko versko in kulturno, pa tudi narodno središče vseh Slovincem in po Ciril Metodovi ideji, ki jo je Slomšek pri nas prvi sejal, tudi središče Slovanov.

Mariborčani se zato zavedajmo dolžnosti, da sodelujemo pri Slomškovih praznikih vsi brez izjeme. Sprejmemo dne 21. junija našo mladino, da se bo spomin na Maribor utisnil v te mlade duše,

Verni in zaščitniki vere niso le ostanki kulakov (večjih kmetov), ne le duhovniki, menihi in redovnice; veri so zvesti ostali še milijoni kmetov, ki so ali kolhoziki ali imajo samostojna posestva. Vera ima še velik vpliv pri narodu. Zgode se še slučajni ostrhi borb z brezbožniki zlasti na vzhodu.

Jaroslavskij trdi, da se borba proti veri mora nadaljevati, a voditi se mora drugače kot prej, ne z nasiljem in krvjo. Ne gre nam za to; koliko članov ima zveza brezbožnikov, vzgajati moramo dosledne brezbožnike in širiti med ljudstvom materialističen svetovni nazor.

da jih vodi po poti, kakor jo je vzorni vzgojitelj Slomšek začrtal. Sprejmemo dne 28. junija v praznično razsvetljeno mesto Maribor naš narod vseh stanov, posebno naše slovenske može in fante, vrle žene in dekleta! Porojmo sredi noči z bakljami na Slomškov grob in nato k sveti daritvi na Slomškovem trgu. Dne 28. junija pa izročimo prošnje vsega naroda v roke zastopniku Cerkve, da bodo pričale o naši veri in o našem zaupanju.

Navodila in odredbe, ki bodo potrebne, izvršujte vsi tako, da bodo udeleženci Slomškovih praznikov obdržali najlepše spomine na Maribor.

Slomškov Maribor, pripravi se na Slomškove praznike!

Dr. Alojzij Juvan, župan.

Delavec pa ostane delavec!

Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu pod poglavjem »Pod kladivo« in pod naslovom »Zastopniki delavcev-tiskarjev postajajo tiskarnarji« Vas prosim, da priobčite še sledeče:

Prav ste zapisali: Delavci pa ostanejo delavci! Čudim se samo enemu: Kako je mogoče, da postane predsednik ali tajnik organizacije grafičarjev solastnik tiskarne? Vem sicer, da imata oba lepe prejemke od organizacije, da zelo mnogo potuje po službenih opravkih po naši lepi domovini, da za taka potovanja prejema lepe dnevnice itd. itd. Vem dalje, da je v računu izgube in dobička organizacije za leto 1935 izkazanih izdatkov pod zaglavji: izostanki, delegacije, intervencije, razni tarifni izdatki in razni izdatki Din 71.395. Vključno temu mi je pa nerazumljiva pot, po kateri sta prišla predsednik in tajnik med — delodajalce! Za tak skok je vendar treba precej denarja! Mogoče bomo mi, »ki smo ostali delavci«, kdaj spoznali tu čudno pot? Zaenkrat v tem ne vidimo ničesar hudega, vsaj »elita elite delavstva« ne, kakor lahko imenujemo delegate za delegatski zbor. (To je namreč nov način običnega zbora, na katerem lahko sodelujejo samo delegati!) Ti so namreč prosili oba nova delodajalca, naj še nadalje vodita — delojemalce! Tajnik Štrukelj je to odklonil, predsednik Kosem se nas je pa usmili — za nekaj časa. Potem mu pa obilno delo v svoji tiskarni ne bo več dovoljevalo postranskega posla. Mogoče se nas bo pa le še usmili, ker ve, da grafičarji zelo cenimo delo »za delavske interese« in da to delo zelo mastno plačujemo. Ampak, če se nas ne usmili? Kaj potem? Pademo v dvojno zadrego. V eni smo že: tajnik je v ostavki. Če nam pa kljub vsem prošnjam uide še predsednik, potem: joj nam grafičarjem! Ze lanski pokret je tako »sijajno« končal — sedaj pa še ta nesreča!

Kar nas tolaži v tem brezupu je to, da skrb za nas prav po očetovsko gospodje marksisti pri naši centrali v Zagrebu. Vsa hvala jim za to skrb! Saj smo sami ne-sposobni in veseli nas, da nas ne zapuščajo v nesreči kar vsi! Kako to dobro dene človeku, ako ve, da kdo posveča skrb zanj in da se zanj žrtvuje! Ker pa mogoče še vsi ne vedo za to veliko skrb zagrebske marksistične gospode, naj jo malo pojasnim — mogoče bo to grafičarje zanimalo? Skrbi jih namreč, kdo bo predsednik in tajnik naše »elitne« organizacije v Sloveniji. In veste na koga so vrgli svoje skrbljivo oko? Na »grafičarja« Viktorja Eržena, ki je že par let urednik »Delavske politike« in »Volksstimme« v Mariboru! On je »zanesljiv« rdečkar in zagrebska »centralna« rdeča gospoda upa in se nadeja, da bo veliki gromovnik Eržen pordečil vse črne, plave in še drugih barv grafičarje. O, to bo uspeh, ki je vreden truda in napora! Ze na delegatskem zboru so gospodje socialisti pripravljali teren za Eržena. Naši delegati so bili baje vsi navdušeni zanj. Pa kako tudi ne?! Saj je Eržen za-služen »grafični« delavec — čeprav že davno ni več pri poklicu — in Maribor ima kar »na žnori«, tako je sposoben! Sicer nas v Ljubljani tudi nekaj reflektira na tajniško mesto — saj veste, tajniško mesto je le bolje plačano kakor delo v tiskarni, poleg tega je tajnik velik gospod, mogoče se pa tudi sčasoma prisuje do kakega solastništva, če pa drugega ne, no ja, kaj bi govoril, sedaj še nobenemu tajniku grafičarjev pri nas ni bilo žal, da je bil tajnik in blagajnik obenem — toda zaslug za »delavsko klaso« nima nobeden tako velikih kakor ravno Eržen, zato za vse druge reflektante tudi ni izgledov... In tako bomo sodruga Eržena navdušeno pozdravili na tajniškem mestu! Seveda, če nam ne bo Eržen sam zmešal štrane. Pozna namreč grafičarje: so hitro navdušeni, pa se še hitreje ohlade, poleg tega imamo tudi svojo besedo. Te se pa mogoče tudi neustrašeni Eržen boji, pa bo mogoče, da se mu namreč ne bo posrečilo iz črnega, plavega in drugih mavričnih barv narediti samo eno — rdečo? Mogoče mu bo delala zapreke tudi okrožnica, ki je krožila pred delegatskim zborom, v kateri

se je zahtevalo, da noben vidnejši funkcionar grafičarjev ne sme biti politično eksponiran? Mogoče pa bomo proti njemu nastopili grafičarji sami, ki smo v večini vse drugo, samo Erženovi in Starkovi socijalisti ne? Vse mogoče!

Pa naj bo tako ali tako: bivšemu tovarišu predsedniku Kosmu in prav takšnemu tajniku Štruklju čestitam, da sta se nas rešila, še tovarišem čestitam, da smo se ju — če bo le šlo po sreči — znebili!

Tajnika torej imamo. Potrebovali bomo še predsednika. Predlagam, da se mesto razpiše. Ker bo že tajnik negrafičar, pa naj bo še predsednik, saj brezposelne inteligence je dovolj! Dohodki pa kakor

dosedanji: 4000.— Din mesečno, dijete in še druge ugodnosti! Prepričan sem, da bomo lahko izbirali, če bomo pa leni tudi za to delo, pa predlagam komisijo: Stark-Eržen. Verjemite mi: rešitev bo sijajna!

Pa naj končam!

Grafičarji! Ali bomo res dopustili, da se v naše slovenske zadeve vmešavajo zagrebški marksisti? Ali smo se zaman toliko časa borili za federacijo? Ali bomo dopustili, da bodo našo organizacijo vodili marksisti? Ali bomo v stanu, da ohranimo našo organizacijo izven politike?

Na okup, nemarksisti!

Gospod urednik, hvala Vam za prostor!

Politične vesti.

Važne konference v Beogradu. V ponedeljek dne 4. maja se je začela v Beogradu konferenca Balkanske zveze, katere so se udeležile po svojih zastopnikih: Jugoslavija, Romunija, Grčija in Turčija. Predmet posvetovanja, ki so trajala do srede, so bile spremembe, ki se tvorijo na evropskem političnem obzorju ter se gajo s svojimi vplivi tudi na Balkan. Tako se je predvsem razpravljalo o oborožitvi Dardanel, v čemer so dale ostale članice Balkanskega pakta Turčiji proste roke, o zahtevi Bolgarije, da bi dobila prost izhod na Egejsko morje, čemur se upira zlasti Grčija, posebej pa je seveda vse članice Balkanske zveze zanimal položaj, ki bo nastal v Evropi po italijanskih zmagah v Abesiniji. Nedvomno je namreč pričakovati živahnejše italijanske politične delavnosti zlasti v vzhodnem delu Evrope. Ta posvetovanja so pokazala, da močno narašča na Balkanu angleški vpliv, ki se zlasti pozna v Grčiji in Turčiji. — Komaj se je v sredo zaključila konferenca Balkanske zveze, že se je v četrtek pričelo zasedanje Male antante pod predsedstvom našega zunanjega ministra in ministrskega predsednika Stojadinovića. Čehoslovaško zastopa na konferenci zunanji minister dr. Krofta, Romunijo pa minister Titulescu. Mala antanta se bavi na svoji konferenci predvsem z Avstrijo, ki se je oborožila v kljub protestu držav Male zveze; na dnevnem redu so posvetovanja glede odnošajev z Italijo. Beograd je postal zaradi teh konferenc središče političnega zanimanja v Evropi. Dokaz temu je nad sto inozemskih časnika, ki so se zbrali iz vseh držav ter spremljajo potek posvetovanj z veliko pažnjo.

Poljski obisk. Poljski zunanji minister dr. Beck pride sredi maja v Beograd.

Politična delavnost ministra dr. Kreka. Minister dr. Krek je imel v tem tednu več lepo uspešnih shodov. V nedeljo je imel tri shode v ptujskem okraju, ki so bili vsi odlično obiskani. Dr. Krek je na teh shodih obračunal s slovenskimi mačkovi, ki bi nas radi spravili pod hrvaško komando. Velik shod, katerega se je udeležilo nad 2000 ljudi, je imel dr. Krek v Poljski dolini na Gorenjskem.

Sijajne zmage JRZ pri občinskih volitvah. Zadnje nedeljo 3. maja so se vršile v treh občinah volitve, ki so prinesle listam JRZ sijajno zmago proti združenim nasprotnikom. Pri Sv. Jurju ob Ščavnici, kjer je doma minister dr. A. Korošec, je dobila lista JRZ 22 odbornikov, nasprotna 2. — V Senčurju je dobila lista JRZ vseh 24 odbornikov. V Homcu lista JRZ 16 odbornikov, opozicija 2.

Naskok na slovenski radio so vprizorili »pohorci«. Kar ne gre jim v glavo, da ga upravlja Prosvetna zveza, ki v resnici predstavlja slovensko kulturo. Poslali so v Beograd spomenico z zahtevo, da se sprejmejo v upravo tudi njihove organizacije. Pridobili so si podpise na spomenico tudi od nekaterih organizacij, ki bi morale biti čisto nepolitične. Da so dobili te podpise z izmišljenimi pretvezami, dokazujejo sedaj preklici podpisov, ki so začeli prihajati. Pohorci so s svojo spomenico zopet enkrat ustrelili mimo.

Spremembe v državni upravi na Hrvaškem. Dosedanji podban savske banovine dr. Stevan Hadži je upokojen, za novega podbana pa je imenovan Stanoje Mihalčić, dosedanji upravitelj policije v Zagrebu. Za upravitelja policije je imenovan inšpektor banske uprave v Zagrebu Josip Vragović. — Novi ban savske banovine je izjavil, da bo njegovo delo posvečeno predvsem stremljenju, da se po-

vsod uvede stroga zakonitost in da se omogoči sodelovanje Hrvatov in državnem življenju. Posebno pa bo gledal na to, da se zatrdi tudi zadnji ostanki nelegalnega postopanja, ki so še danes vzrok številnim in upravičenim pritožbam.

Italija slavi zmago. Po vsej Italiji se vrši proslava zmage nad Abesinijo. V torek zvečer je imel Mussolini govor o zmagi. Njegov govor so prenašali radio-zvočniki po vsej Italiji in v vsaki vasi se je moralo zbrati vse prebivalstvo ter poslušati. V tem govoru je Mussolini proglasil Abesinijo kot italijansko posest, ki je Rim ne bo nikoli več izpuštil.

Volitve v Franciji. V nedeljo so se vršile v Franciji ožje volitve, pri katerih se je pokazalo, da je zmaga leve (če se more za Francijo ta izraz sploh uporabljati) definitivna. Ljudska fronta združene leve bo imela v novem parlamentu 375 mandatov, desnica pa 238. Novo vlado bo baje sestavil Leon Blum. Stanje posameznih strank v novem francoskem parlamentu bo (v oklepajih število mandatov v prejšnjem parlamentu): komunisti 72 (9), komunistični disidenti 10 (9), socialisti Bluma 145 (97), soc. unija Boncoura 25 (43), republikanski socialisti 9 (40), rad. soc. Herriota in Dala-diera 115 (156), neodvisni radikali 31 (79), republikanska leвица Flandina 83 (48), krščanski demokrati 23 (20), rep. demokratska unija Marina 90 (76), konservativci 11 (4). Največji porast izkazujejo komunisti. Postali niso samo številčno močna stranka, ampak odločujoč faktor francoske notranje in zunanje politike. Jasnje je namreč, da se jim ostale skupine leve ne bodo upale upirati, zato pa je pričakovati, da bo nastal tem večji odpor na desnici. Francoska javnost sama je presenečena nad takim rezultatom volitev. Dokazuje pa izid volitev, da se je boljševiški obraz zmerom dal skriti za krinko dobrega patriotskega državljanca. Komunisti so ves čas pazili, da niso vrgli v politični boj gesel, ki bi mogla le preveč razgaliti moskovski vir. Posrečilo se jim je, da so do konca utajili identičnost kominterne. V zunanje-politični usmerjenosti Francije bo sedaj brez dvoma prijateljstvo z boljševiško Rusijo stopilo še bolj v ospredje, kljub vsem svarilnim glasovom treznih in dalekovidnih mož, kakor je na primer general Petain. Sporazum med Francijo in Nemčijo bo še težje izvedljiv, kar bo lahko imele za Evropo usodne posledice.

Posledice francoskih volitev. Iz francoske narodne banke se je začel odtok zlata v inozemstvo, ki traja dalje. Izguba narodne banke znaša vsak dan pol milijona frankov v zlatu. Zlato se seli v London, v Parizu pa razmišljajo, s kakimi protukrepi bi ta odtok preprečili.

Nemčija izpraznila francosko mejo. — Nemčija je vpostavila vzdolž francoske, belgijske in nizozemske meje 5 km širok nevtralen pas, v katerem se ne sme pojaviti noben nemški vojak v uniformi.

V Belgiji bodo imeli volitve v parlament dne 24. maja.

Nemirna Palestina. Poboji med Arabci in Židi se v Palestini nadaljujejo. Vodi-telji Arabcev zahtevajo, da se mora naseljevanje Židov v Palestini omejiti. Palestinski Arabci imajo močno oporo v svobodnih arabskih državah, kar povzroča Angležem precejšnjo skrb.

V Egiptu so imeli preteklo nedeljo volitve v parlament. Zmago je odnesla nacionalna stranka Vafd, ki stremi za popolno osvoboditvijo Egipta od angleške nadoblasti. Angliji povzroča rezultat volitev znatne skrbi.

mariborskega odvetnika dr. Pipuša. Vrlemu možu svetila večna luč, preostalim sožalje!

Novo župnijo, ki šteje 3 tisoč duš je dobila Litija.

Mučen prizor na mariborskem glavnem mostu se je odigral zadnje nedeljo 3. maja ob 11. uri dopoldne. Z mosta je skočila v Dravo Elizabeta Wagner iz Magdalenske ulice. Komaj je priletela v vodo, je začela plavati. Rešilci in brodar Merdavs so potegnili nesrečno žensko iz Drave pri brodu v Melju.

Če se otrok igra z vžigalicami. Ogenj je uničil v Rošpohu pri Mariboru 15.000 Din vredno shrambo za sode, ki je bila last mariborskega trgovca Pueherja. Požar je zanetil viničarjev otrok, ki se je igral z vžigalicami.

Mesarja pobili in izropali. V magdalenskem parku v Mariboru so neznanci do nezvesti pobili 36-letnega mesarskega pomočnika Ivana Majca iz Tezna in so mu odvzeli 300 Din.

Samomor delavke. Z lizolom se je smrtno zastrupila v Mariboru delavka M. Kos, doma z Mute.

Trije delavci smrtno ponesrečili. Pri regulaciji Drave med št. Janžem na Dravskem polju in Vurbergom so se smrtno ponesrečili v Dravi trije delavci. V čolnu je peljalo 6 delavcev kamenje z ene strani Drave na drugo. Tik pred ciljem so zašli v vrtnec, ki je čoln prevrnil in so popadali vsi v Dravo. Trije so se rešili s plavanjem, trije družinski očetje so utonili in sicer: 23 letni Iv. Pekola, 32 letni Alojz Kranjc, oba iz Loke in 35 letni Friderik Pečnik iz Rošnje.

Pobegli kaznjenev vlomilec. Po mariborski okolici straši pobegli kaznjenev Babič. V noči na prvi maj je vlomil v pisarno tekstilne tovarne Hugo Stern v Pobrežju pri Mariboru in je odnesel 3000 Din.

Pajdaš Košajnc prijet v Avstriji. Zlo-glasni vlomilec Franc Košajnc je bil svoj čas prijet in obsojen v Mariboru. Njegov pajdaš Ivan Pajman iz Studencev pri Mariboru je zbežal po Košajncovi aretaciji v Avstrijo. Dne 2. maja ga je prijel avstrijski žandar v osebnem vlaku na Tirolskem. Orožnik je na kolodvoru predal aretirane tovarišu Ivanu Viljemu. Ko je Pajman videl, da mu gre resno za svobodo, je oddal na orožnika Viljema dva strela, ki sta zadela oba v glavo, in je pobegnil. Tokrat mu pobeg ni uspel in je bil hitro v rokah pravice. Ko je pribežal v Avstrijo, je bil radi vloma v Schladingu zaprt. Ušel je iz zapora in je ob tej priliki odnesel ječarju pištolo, s katero je streljal pred končno aretacijo na žandarja.

Napad na delavca. V Limbušu pri Mariboru je bil 7 krat zaboden 34 letni delavec Jurij Gobec. Onesveščenemu so pobrali neznan napadalec nekaj gotovine, uro itd. Napadeni se zdravi v mariborski bolnici.

Maščevalna roka zanetila gozdni požar. Na Velikem Boču nad Selnico ob Dravi je uničil od maščevalne roke potaknjen požar posestniku Ivanu Gradišniku 5—6 orolov mladega smrekovega in brezovega nasada. Na pomoč prihiteli sosedje so rešili ostali gozd in dve hiši.

Drava je naplavila truplo pri Zavrču. V Pristanu v Mariboru je padla po nesreči v Dravo in utonila desetletna Tatjana Ljaskova. Zadnje dni je naplavila Drava truplo pri Zavrču pod Ptujem.

400 kubičnih metrov zemlje in laporja je zadnje dni vsled nalivov čisto zasulo v Melju pri Mariboru cesto proti št. Petru.

30 kg bivših avstrijskih petakov, deset-takov, stotakov in tisočakov je prinesel v Mariboru k trgovcu s starim papirjem in odpadki neki Mariborčan.

Obsojen sin. Na eno leto je bil v Mariboru obsojen 24 letni Peter Plohl, posestniški sin iz mariborske okolice, ker je obdelal lastnega očeta z nožem.

Areiran radi goljufije. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je zvalil hlapec lesnega trgovca M. Skaceja z lažno pobotnico posestniku Andreju Pavliču posojilo v znesku 4000 Din. Orožniki so goljufa prijeli in našli še vse štiri jurje pri njem.

2000 sezonskih delavcev je odšlo 1. in 2. maja iz Prekmurja v Belje in v Francijo.

Ogenj napravil 80.000 Din škode. V Martijancih v Prekmurju je uničil ogenj gospodarsko poslopje Geze Vezerja. Zgorela je vsa krma ter veliko orodja in znaša škoda 80.000 Din.

Smrtna nesreča vsled splašenja volov. V Leskovcu pod Ptujem so se splašili pri prevažanju trave mladi voli in so tako sunili Franca Mlakarja, 28 letnega voznika, da je priletel na sence in je pol ure po nesreči izdahnul.

Pojasnjena smrt hlapca. V našem listu smo že poročali, da je izdahnul v bolnici vsled opeklin v Ptuju 52 letni hlapec Ivan Bračič iz Ložnice, ki je služil pri posestniku Kozelu že 35 let. Skraja je bilo razglašeno, da je podlegel opeklinam, katere je

dobil po nesreči ob priliki požiganja dračja na gospodarjevem travniku. Zadevo so sedaj preiskali orožniki in dognali tole: Stari hlapec se je odpravil 16. aprila z voli v gozd po drva. Z njim sta šla 11 letni gospodarjev sin Vinko in njegov 12 letni brat Jakec. Ko je bil voz naložen, je legel Bračič v travo in je zaspal, ker je vso noč kuhal žganje. Ker ga dečka nista nikakor mogla zbuditi, sta v svoji otroški nagajivosti prinesla tik njega slamo in jo zažgala. Plamen je objel spečega hlapca ter se je vžgala na njem obleka. Ko sta dečka opazila nevarnost, sta začela takoj gasiti ogenj, ko pa sta videla, da nič ne opravita, sta hitela domov klicati na pomoč mater. Še preden pa je prišla na lice mesta gospodinja, so težko poškodovanega hlapca rešili iz plamenov neki delavci, ki so delali v bližnjem vinogradu.

Skladišče ukradenih dvokoles je izsledila žandarmerija v Legnu pri Slovenjgradcu v stanovanju 42letnega dninarja Antona Maček. Maček je ukradena kolesa razdiral in zopet sestavljal iz povsem zamenjanih delov.

Ker mu je plačal vino, ga napadel in izropal. Mlinar Lovrenc Onuk iz Tomaške vasi je pil v krčmi v Šmartnem. Prisedel je moški in ga prošil, naj mu da za pijačo, kar je naprošeni tudi storil. Na povratku iz krčme je sopivec Onuka napadel iz zasede in ga pobil do nezvesti. Izmaknil mu je 200 Din, na 4 jurje v žepu suknjica na srečo ni zadel. Nezvestnega Onuka je vrgel v obcestni jarek, iz katerega so ga rešili drugo jutro mimoidoči. Na podlagi opisa so orožniki zaprli kot roparskega napadalca nekega Fortunata Pogorevčnika, ki ima že več tatvin na vesti.

Obsodba radi uboja. Na pet let robije je bil v Mariboru 2. maja obsojen 25 letni Ivan Gabrovce iz Brezove pri Ptuj, ker je prizadajal smrtonosen zabodljaj Jožefu Kozlu.

Ukradel iz omare tisoč Din. V hišo posestnika Jakoba Križaneca v Sp. Ložnici pri Makolah je prišel neznan moški in je dobil gospodinjo bolano v postelji. Na bolnico je znosil odeje in nato je izmaknil iz omare 4 jurje.

Zalostno krvavo dejanje. Na Hajdini pri Kukovčevi hiši pri Veliki Nedelji so našli zabodenega Stefana Vinter, malega posestnika in očeta 7 revnih nepreskrbljenih otrok. Osumljenca krvavega dejanja so orožniki prijeli in se izgovarja s silobranom.

Po 22 letih se vrnil iz ruskega vjetništva. Dne 4. maja je prestopil našo mejo pri Gornji Radgoni 54letni posestnik Matija Horvat iz Otovcev v Prekmurju. Leta 1914 je prišel pri Lublinu v rusko vojni vjetništvo kot 32letni četovodja. Povrat mu je uspel šele sedaj. V Rusiji je moral pustiti ženo in otroka. Prištedenih 80 rubljev so mu odvzeli, ko je zapustil Rusijo. V domovini se mu je žena v drugi poročila, ker je bil proglašen mrtvim.

Drava naplavila truplo utopljenke. Pred tremi tedni je zginila iz Dolgoh pri Mariboru slaboumna Elizabeta Gajbi. Njeno truplo je naplavila Drava v Zavrču pod Ptujem.

Zanimiva razprava se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. Ravnatelj OUZD dr. Joža Bohinjec je tožil zdravnika dr. Bajžlja in vpokojenega ravnatelja OUZD Ivana Kocmurja zaradi razžaljenja časti, ker sta mu očitala neka dejanja, ki niso združena z njegovo častjo in funkcijo. Toženca sta izjavila, da nastopita dokaz resnice. Razprava je bila prekinjena, ker je sodnik odredil, da se zadeva dr. Bohinjca odstopi državnemu tožilstvu.

Pobili so ga do smrti. V Košnico pri Celju se je vračal bolj pozno zvečer proti domu 31 letni železničar Pavel Kragolnik. Že blizu doma so ga neznanci pobili s koli do nezvesti. V zelo resnem stanju je bil oddan v bolnico v Celju, kjer je umrl.

Smrtna nesreča strojnega ključavničarja. V Rijavec, 25letni strojni ključavničar v kemični tovarni v Celju, je padel pri delu v vročo žvepleno kislino in je dobil tako hude opekline po celem telesu, da jim je podlegel.

Žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem. Franc Zidanšek, 24 letni brezposelni kovaški pomočnik iz Dramelj pri Celju, je pregledoval puško. Orožje se je sprožilo, se razletelo in del cevi je neprevidnega hudo poškodoval po obrazu.

Požari. V Statenbergu pri Slov. Bistrici je izbruhnil požar na hiši Helene Kaisba. Zgorelo je vse imetje, ker je nastal ponoči, ko so vsi že počivali, tako da so si iz goreče hiše komaj rešili golo življenje. Škode je 20.000 Din. — V Selnici ob Dravi je zgorela baraka, v kateri je imel trafikar Martin Koban. Škoda znaša 2000 Din. V zvezi s tem požarom je bila aretirana neka oseba ter izročena sodišču. — V Cogetin-cih pri Sv. Antonu v Slov. gor. je uničil ogenj hišo in gospodarsko poslopje posestnika Franca Gafa. Škode je 20.000 Din. — V Flekušeku pri Jakobskem dolu v Ja-

Domače vesti.

70 letnico je obhajal g. Jakob Palir, ki je že 20 let župnik na Zusmu.

Smrt znane osebnosti. V Mariboru na Ruški cesti je preminul v lepi starosti 82 let g. Marko Grizold. Rajni je bil iz zna-

ne rodbine Grizold na Smolniku nad Rušami. V službi orožnika je ustrelil leta 1880 dolgo iskanega roparja Guzaja. Po upokojitvi je ustanovil znano opekarno v Račah, ki je pozneje prešla v roke

renini je zgorela domačija malemu posestniku Antonu Šerbanu. — V Spodnjem Jakobskem dolu je uničil ogenj posestniku Jakobu Ekselenski gospodarsko in stanovanjsko poslopje ter mizarstvo delavnico. Škoda znaša 50.000 Din. — V Janškem vrhu pri Ptujju je uničil ogenj viničarijo g. Urbassa iz Ljubljane. Ogenj je presenetil viničarjevo družino v spanju. Lajžer psa je zbudil speče, da so si rešili življenje. Škoda znaša 25.000 Din. — Posestniku Ivanu Korenu v Skorbi pri Ptujju je zgorelo gospodarsko poslopje z zalogo krme, gospodarskimi stroji in raznim orodjem. Škoda znaša 20.000 Din.

Uboj. V Kukavi pri Sv. Lovrencu v Sl. gor. sta se sprla in strelala Anton Vesenjak iz Sterjancev in Alojzij Horvat iz Kukave. Horvat je ogrožal Vesenjaka s krampom in radi tega je zagrabil Vesenjak za poleno in je z njim dvakrat udaril Horvata po glavi s tako silo, da se je zgrudil. Udarjeni je podlegel poškodbam v ptujski bolnici 2. maja.

Obsojen na dve leti. Na veliko soboto je dobil na Vrnskem Jurij Lešnik zaborlaj z nožem, kateremu je podlegel v celjski bolnici. Radi uboja je bil v Celju obsojen 5. maja na dve leti robije 28letni Jože Ukmar iz Ločice pri Vrnskem.

Zločin v duševni zmedenosti. V Srednji vasi pri Čabaru je na bolezenskem dopustu se mudeči vojak Ivan Knavs, sin krčmarja v Srednji vasi, zaklal v zmedenem stanju in radi praznoverja Marijo Janežovo.

Zidani most. V 14. številki »Delavske fronte« smo čitali, koliko je progovno delavstvo počivalo. Za april smo šele skozi cel mesec delali. Plačan dopust že tudi dobivamo. Sezonskih delavcev že imamo 40. Sedaj se dela tako kakor bi imeli največje silo. Pozimi bomo doma počivali, bo pa zopet rečeno, da ni kredita kakor je že navada pri nas v Zidanem mostu. Ali je treba toliko sezonskih delavcev? Dne 25. aprila nas je zapustil in šel na oni svet naš tovariš Baljs A. Bil je že peto leto pri sekciji, pa še ni bil stalen, kakor je še sedem progovnih delavcev, ki še niso stalni, pa že tudi imajo po 4 leta in še več službe. Bil je marljiv delavec in je tudi sodeloval pri glasbenem društvu v Radečah. Godba ga je spremljala k zadnjemu počitku. Umrl je v najlepši dobi, star okoli 28 let. Vsako nedeljo se je udeležil sv. maše. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi. Blagi tovariši, počivaj v miru!

Delavec progovne sekcije Litija smrtno ponesrečil. V Litiji se je zgodila 6. maja smrtna nesreča, ki je terjala življenje 24-letnega Ludvika Rovška iz Hotiča. Kakih 30 delavcev progovne sekcije Litija je zaposlenih pri zavarovalnih delih železniškega mosta. Delavci so prevažali v čolnu gramoz preko Save. Čoln je zadel s krnom ob fušino, se prevrnil in zgoraj omenjeni je utonil, med tem ko so se drugi rešili.

Kurjaču odrezala lokomotiva obe nogi. Na tovornem kolodvoru v Čulinu pri Zagrebu je padel kurjač M. Staničič tako nesrečno pod kolesa lokomotive za prevažanje, da so mu ta odrezala obe nogi in je kmalu po prevozu v bolnico umrl.

Širite „Delavsko fronto“!

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

18

Kardinal je nekaj časa molčal in zbiral misli. Bil je nekoliko v zadregi. Vedel je, da ima pred seboj enega najboljših svojih duhovnikov, a vendar bo moral izreči nekaj resnih besed, ki jih bo smatral mladi, goreči duhovnik morda za ukor.

— Moj dragi sin — je naposled začel — vaša gorečnost vas tu in tam zavede predaleč. Pred mesecem dni ste v cerkvi Marije Magdalene izvršili neko poroko. Pri tej priliki ste imeli govor in ste v govoru rabili zelo ostre besede proti bogatinom... V cerkvi so bili zbrani zastopniki bogatega razreda. Nekateri izmed njih so vaše besede tako žalile, da so se pritožili... Glejte, pri takih stvareh je potrebna velika opreznost. Glavna misel, ki ste si jo izbrali za predmet govora, je bila jako dobra; izbrali ste si namreč stavek: »Ne morete služiti Bogu in denarju.« Mislim pa, da ste nekoliko pozabili na umerjenost, ki se je mora pridigar držati, da nikogar ne žali. Ali ni tako?

— Prevzvišeni, jaz na to nisem mislil; toda ker vi pravite, mora že biti tako in jaz vam obljubljam, da bom drugič bolj pazljiv.

— Bolje je, — je nadaljeval cerkveni knez — ako se v cerkvi poslužujemo v večji meri prizanesljivosti kakor strogosti. Bogatini so ravno tako otroci božji ko reveži. Moč, ki jo imajo, moramo spoštovati, ker jo imajo od Boga. Res je, da jo mnogi zlorabljajo, a pri teh bomo več dosegli z dobro prepričevalno besedo ko z zmerjanjem.

— Prevzvišeni — je odgovoril ponižno Naim. — Vse to mi je znano. A glejte, jaz sem zadnjič govoril kot odvetnik mojih revežev. Ko sem hotel

V celjski tovarni Westen stavka. Dne 6. maja je prišlo v Westenovi tovarni, ki zaposluje 900 delavcev, do stavke, ker sta bili dve delavki kaznovani za dvodnevni odpust radi neke škode, katero sta baje povzročili. Zaupniki delavcev so zahtevali preključ kazni, nakar podjetje ni pristalo in je stopil velik del delavcev v stavko. Obrat so ustavili. Delavstvo je v tovarni povsem mirno ter vztraja na svoji zahtevi. Ko to beležimo, je že najbrž došlo do izravnave.

Tobačna tovarna je odlikovala svoje delavstvo. V današnji materialistični dobi, ko vse stremi le za osebnimi koristmi, je čestokrat, posebno delavec odrinjen od pravičnega deleža, ki bi ga imel prejeti za svoje delo. Danes ni več pravega merila za pravičnost, danes je vse skupaj do mozga prepojeno z materialistično-kapitalističnim duhom, zato tudi toliko zla na svetu, zato smo priče tolikih vnebovpijočih krivic, ki se dogajajo nad vsemi delovnimi stanovi. Zato je človek presenečen, če vidi pri nekaterih delodajalcih vsaj del tiste pravičnosti do svojih delavcev, ki jim pripada po vseh božjih in naravnih zakonih. Tako je pozval ravnatelj ljubljanske Tobačne tovarne 18 delavk in 1 delavca k sebi, da jim izroči zlata in srebrna odlikovanja za njihovo pridno in pošteno delo skozi dolgo dobo let. Ravnatelj je pri izročanju odlikovanj lepo poudaril, da so odlikovanci skozi 40 nekateri celo skozi 50 let hodili točno na delo. Milijone cigaret in cigar je šlo izpod njihovih prdnih rok v svet. Mladi delavci in delavke naj zato te značajne, delavne in poštene delavke in delavce vzamejo za svetel zgled, kako je treba s pravo življenjsko vednostjo gledati na vse težkoče in neprilike, ki so v zvezi s služenjem kruha. Odlikovanci bodo šli z majem v pokoj in bodo dobivali pokojnino po II. in III. kategoriji. Pravično bi bilo in šele prava nagrada za 40 oziroma 50 letno poštornovalno delo, da se tem delavcem, ko bodo upokojeni, da pokojnina ne po kategorijah (po kvalifikaciji dela), temveč po odsluženih letih, kajti vsi ti delavci so bili sposobni opravljati tudi vsa višja kvalificirana dela. Če bi uprava Tobačne tovarne napravila tako, bo ravnala v resnici socialno in pravično.

Ogromna stavka v tovarni »Tivar«. V varaždinski tekstilni tovarni (Tivar) je med delavstvom in nameščenci že dolgo časa vrela. Mezde, ki jih delavstvo dobiva, so več kot sramotne. Znašajo namreč 1.50 do 2.75 Din na uro. Tovarna je v rokah čeških židov, ki delajo z ogromnim dobičkom. Kapital, katerega so vložili v tvornico, se jim je že zdavnaj povrnil. Tovarna pa ne plačuje samo sramotnih mezd delavstvu, s svojimi izdelki je povzročila ogromno škodo celemu našemu gospodarstvu. S spretno reklamo je osvojila trge po celi državi ter odjeda s svojimi proizvodi kruh premnogim obrtnikom. Veliko število brezposelnih v krojaški stroki ima gotovo tovarna Tivar na vesti. Spričo ogromnih dobičkov, ki jih ta

tovarna dela, je bilo več kot umestno, če se je delavstvo postavilo na noge ter zahtevalo višje mezde. Zahteva minimalno mezdo 3.50 Din na uro. Ker se vodstvo tovarne ni uklonilo, je začelo stavkati najprej 500 delavcev, nato pa so se jim pridružili še ostali in danes počiva ves Tivarjev obrat. 2300 delavcev je v stavki ter je čvrsto odločenih, da ne odnehajo, dokler si ne priborijo svojih pravic. Tovarna je postala že mehkejša ter ponuja 5—20% zvišanje mezde, vendar delavci na take ponudbe sploh ne odgovarjajo. Sedaj se vršijo pogajanja pod vodstvom inspekcije dela in delavske zbornice, ki pa zaenkrat še niso prinesla uspehe.

Slišali smo pošteno besedo. V nedeljo 26. aprila je delovno ljudstvo v Jesenic in okolice docela napolnilo veliko dvorano Krekovega doma na Jesenicah, da sliši besedo poštenjaka in slovenskega borca. JRZ je sklicala sestanek somišljenikov, a to je bilo že pravo zborovanje, na katero je prišel dr. Franc Kulovec in v dveurnem govoru točno podal svojo politično zgodovino od zedinjenja do zadnjega časa, do sedanjega notranje-političnega položaja, obdelal gospodarske prilike pri nas in v državi sploh ter končno zavrnil izmišljene, otročje govorice poforcev in pohorcev o skorajšnjem padcu vlade. Zborovalci so njegovim izjavam zelo pazno sledili in ga ob koncu nagradili z burnim ploskanjem. Sprejete so bile tudi tri resolucije, in sicer: Prva o prevzvišeni v I. draginski razred, druga o ukinitvi oziroma nadomestitvi § 219. ob. zak. s plačnimi delavskimi dopusti in tretja o potrebi sanacije pokojninske blagajne bratovske skladnice.

Cerknica. V nedeljo 26. aprila se je po 10. sv. maši vršil v Društveni dvorani v Cerknici shod delavstva, katero se bo organiziralo v Zvezi združenih delavcev. V Cerknici še nimamo strokovne organizacije zato smo besede tovarišev Preželj Franceta in Sitarja iz Ljubljane z največjo pažljivostjo poslušali. — V uvod sestanka je gov. Preželj v svojem govoru povedal zelo krepke besede o namenu strokovne organizacije, o njenih sredstvih in o načinu dela za uspešno strokovno delo. Poudaril je predvsem kaj loči Zvezo združenih delavcev od drugih organizacij, dalje, da je edini pravi temelj socialne urejenosti družbe: Pravica in Ljubezen, da so papeške enciklike gibalo in kri Zveze združenih delavcev, da je komunizem in kapitalizem zlo, ki razjeda korenine vsemu življenju proti kateremu se moramo postaviti v bran z organizirano močjo in da bodo ravno delavske strokovne organizacije v končni borbi proti materializmu pomenile največ, saj so one elite čete, katere se vzgajajo s pomočjo delavske katoliške prosvete. — Takoj za govorom se je vnela huda in ostra debata o cepljenju naših vrst in zakaj nova organizacija. V debati, ki je trajala skoro dve uri, sta gov. Preželj in Sitar z jasnimi, iskrenimi in točnimi pojasnili vse udeležence, ki jih je bilo okrog 60, prepričala, da se stavba, ki je tako premerjena do milimetra kakor je Zveza združenih delavcev, ne more podreti. Delavstvo je bilo hvaležno za vsa pojasnila in za odkrite besede v vseh vprašanjih, katere so začeli razni elementi z lažnim in nergaškim hujkanjem spraviti v nejasnost. Izvolili smo pripravljati odbor, ki bo imel nalogo, da do odobritve pravil pripravi vse potrebno za takojšnjo funkcijoniranje organizacije. Bog živi!

Kočevje. Menda ni podjetja v Sloveniji, ki bi obratovalo tako neredno kot je tekstilna »Triglava« v Kočevju. Nekaj mesecev dela, zatem spet stoji cele tedne. Sedaj počiva obrat že tretji teden in pravijo, da bo počival še in še. Ni bomba! se izgovarjajo in pošiljajo ljudi domov. Upoštevati moramo, da so to ljudje, ki so navezani zgolj na obrtni, malenkostni zaslužek v tovarni. Ne kriza, marveč brezvestnost je tu kriva!

Soteska pri Novem mestu. V zadnji »Delavski Fronti« beremo, da je dobil minister za socialno politiko g. Cvetkovič pooblastilo, da bo mogel z zakonsko močjo določiti minimalne mezde v sporazumu z delavskimi zbornicami. Marksistične delavske zbornice odklanjajo te predloge, ki so za delavce največjega pomena. Marksisti označujejo delavstvo, da ga bodo rešili kapitalizma, a so sami največji kapitalisti in nasprotniki delavstva. Vsi zavedni in pošteni delavci, zdramite se in se organizirajte v svojih strokovnih orga-

nizacijah! V slogi je moč! Z združenimi močmi bomo pregnali naše nasprotnike. Pomagajmo vsi po svojih močeh, da pridemo enkrat do tako potrebnega zakona!

Mali kmetje in rudarji tožijo TPD. — Odkar obratuje Trboveljska premogokopna družba v zagorskih revirjih, sta izgubili v zemljo že dve prijazni vasi. Póžrla jih je zemlja, ki se vseda nad zapuščenimi rovi. Slična usoda čaka sedaj naselje Podkraj, ki obstoji iz osem hiš, v katerih stanujejo mali kmetje in rudarji. Že od leta 1917 se vrši vsedanje zemeljskih plasti. Lastniki hiš, ki vidijo, da jim propada imetje, so tožili TPD pri sodišču za odškodnino. Dosedaj je pri ljubljanskem okrožnem sodišču že šest takih tožb vloženih, v katerih gre za odškodnino 1.300.000 Din. Okrožno sodišče je sedaj v nekaterih pravih razsodilo, da obstoja vzročna zveza med pogrezanjem hiš in rudarjenjem TPD. Družba pa se je pritožila na apelacijsko sodišče, ki je sodbo okrožnega sodišča razveljavilo ter vrnilo zadevo ponovno v prvo instanco.

Važna konferenca se je vršila pretekli ponedeljek v Trbovljah. Sestali so se delavski zaupniki in predstavniki strokovnih organizacij. Proučevali so težavni položaj, ki je nastal vsled skrčenega praznovanja v rudarskih revirjih ter razmotrili, kake ukrepe bode treba podvzeti. Razpravljali so tudi med drugim o zaposlitvi v naših in drugih rudnikih v državi.

Zdravniške ordinacije v protituberkuloznem dispanzerju v Trbovljah se vršijo odslej ob četrtnih in ne ob sredah. Le v sredo dne 20. maja bo izjema zaradi praznika 21. maja.

Proračun občine Zagorje je bil sprejet na zadnji občinski seji. Proračun izkazuje dohodkov 1.468.595 Din, izdatkov pa 1.726.586 Din, torej primanjklaj 257.973 Din. Občinske doklade znašajo 150 odst. na vse državne davke. Določene so bile trošarine, med drugimi za govedo do 300 kilogramov 20 Din, nad to teža pa 30 D. Obdaven je tudi uvoz čevljev in sicer vsak par s 3 Din, od česar pričakuje občinska blagajna 10.000 Din dohodkov.

Tudi v kočevskih revirjih vlada obup. Te dni se je razvedelo v Kočevju, da bo zaradi premalih naročil ukinjeno delo v kočevskem premogovniku, ki je bil letos še prav posebno prizadet, kar se tiče dobav premoga državnim železnicam, ki so bile zmanjšane od 120 ton na 20 ton na mesec. Pozneje so se naročila povečala in dobavlja sedaj kočevski premogovnik državi 80 ton premoga na mesec. S tem je postalo pereče celo vprašanje obstoja tega rudnika samega. V Beograd je odpotovala deputacija, ki jo je vodil mestni župan Lovšin, ter je opozorila merodajna mesta, da gre za eksistenco slovenskih rudarskih družin, kar je poleg gospodarske važnosti pomembno tudi v narodnem oziru. Morali bi se izseliti še zadnji slovenski rudarji. Saj je bilo v prejšnjih časih naseljeno pri kočevskem premogovniku 1400 slovenskih in hrvaških rudarjev.

Odobravam ono sveto uboštvo, a ne bede, ki rodi obup. Radi tega bom, dokler bom imel jezik, bogatine opozarjal na njihovo prvo, brezpogojno dolžnost, da se odrečejo denarju in pomorejo svojim revnim bratom.

— Nekateri bogatini vendar dosti žrtvujejo za reveže — je dejal kardinal.

— Res je, Prevzvišeni, toda mnogi ne vedo, kako morajo dajati... Na eni strani je denar, na drugi Bog in ne vedo, kateremu bi se bolj klanjali. Nekateri bi radi i Bogu i denarju zažigali kadilo; toda ali Bog ima dopadenje nad molitvijo tistih, ki jim je srce polno pohlepa po denarju in ki bolj ljubijo denar, ko svoje brate — bolj ko njega samega?

Naimova gorečnost je na kardinala napravila globok vtis. Čutil se je taki vnemi, ljubezni in bistroumnosti. Vendar pa si je prizadeval, da bi duhovnika prepričal o tem, da je nekoliko prestrog.

— Moj dragi župnik, — je dejal očetovsko — kar ste rekli, je utemeljeno z besedami Svetega pisma; toda priporočiti vam moram veliko opreznost v obliki podajanja, ko govorite o takih stvareh ljudem, ki bi jih mogli vzeti za zmerjanje. Varujte se škodljivega pretiravanja! Zdi se mi, da se zelo nagibate k pretiranosti. Povedali so mi na primer, da doslovno jemljete nekatere besede Sv. pisma in živite v svojevoljni revščini, ki ni v skladu z duhovniškim stanom. To ni prav! Saj vendar veste, da ima vsak stan neka pravila, ki se ne smejo zane-mariati.

Kardinal je za hip umolknil, a še preden je Naim spregovoril kako besedo v opravičilo, je ljubeznivo nadaljeval:

— Ali bi smel pogledati vašo sprejemnico?

Duhovnik je ostrmel nad vprašanjem. Na ustnicah mu je zadržel smehljaj.

— Prosim, izvolite! — je pokazal po sobi. — To je moja sprejemnica.

govoriti pravo besedo v proslavo one imenitne poroke, sem v duhu zagledal vse svoje reveže in vso njihovo bedo. Zameglilo se mi je pred očmi. Iz spomina so mi izginile vse misli, ki sem si jih bil nabral za slavnostni govor. V meni se je vzbudila neka nenavadna sila, ki me je priganjala, naj govorim, kar mi bo narekovalo srce. In govoril sem. Svaril, tožil, prosil... Prevzvišeni, če bi vi videli bedo, ki sem ji jaz dan za dnem priča! Morda sem res govoril pretrpko. A govoril sem kot oče, ki vidi nezno trpljenje svojih otrok in čuti, da jim ne more pomagati. V imenu revnih, zavrženih sem govoril onim, ki plavajo v bogastvu in ki bi mogli zbrisati toliko solz, če bi bili usmiljeni.

Spočetka je govoril tiho, ponižno, ko da bi se spovedoval in opravičeval. Polagoma pa se je vse bolj razvnel: v očeh mu je zasijal živ plamen, obraz je zardeel. Pozabil je na svojo skromno osebo, ki jo je preziral in je čutil v sebi nenavadno moč. O drhtenju več ni bilo sledu. Glas mu je zvenel, ko zagovorniku, ki brani obtoženca pred obsodbo.

— Prevzvišeni, ko je človek vržen iz sveta ko jaz, takrat razume vsa prokletstva, ki jih je Jezus izrekel proti denarju. Ravno skopost je vzrok vsega zla in če bogatini ne bi tako zelo ljubili svojega denarja, ne bi bilo na svetu revščine.

Nadškof je mirno poslušal Naimove besede. Čutil se je. Pred seboj je gledal popolnoma drugega človeka. Ta Naim ni bil več tihi skromni župnik, ki prori odpuščanja. Govoril je ko navdahnjen, ko prerok o samem bistvu socialnega zla in človeškega trpljenja. Ko je duhovnik utihnil, je mirno odvrnil.

— Velika je vaša gorečnost! A na eno pozabljate. Družabne razlike morajo biti. Sam Kristus je dejal, da bomo vedno imeli med seboj i bogatine i reveže.

— Ah! Prevzvišeni! — je odvrnil žarko duhovnik — Jaz bi želel, da revežev ne bi bilo na svetu.

Danes jih je komaj še okrog 100. Glede na nevarnost ukinitve kočevskega premogovnika se mora slovenska javnost zavedati, da se jemlje s tem možnost življenja in zaslužka slovenskemu delavcu. Vedeti moramo, da je tu predvsem naš slovenski človek.

Resolucija zveze združenih delavcev: V letošnjem finančnem zakonu je v čl. 87, točki 9. določeno: Delodajalec pri rudarsko toplotniškem podjetju, zavarovan pri Bratovski skladnici, nima v primeru sprejema v službi ob boleznih ali nesreči pravico do plače s strani podjetja v smislu § 219 zakona o obrtnih. To določilo težko in skrajno krivično zadeva vse rudarje in kovinarje, ki že itak žive v skrajno bednih razmerah. Krivično je to določilo zlasti zato, ker razveljavlja določila obrtnega zakona samo za dve kategoriji delavstva t. j. rudarje in toplotničarje, dočim bo ostalo to določilo za vse ostale kategorije delavstva še v naprej v veljavi. S tem se ruši pravna sigurnost, s tem se širi nezadovoljstvo in daje temnim elementom orožje v roke za boj proti pravnemu redu in državi. Apeliramo na kraljevsko vladu, da najde način in možnost, da se čl. 9 § 87 razveljavi in dopusti neokrnjene one itak skromne pravice, ki jih ima delavstvo po obrtnem zakonu.

Delavstvo se organizira, da izvojuje zmago pravic.

Delavstvo se je čez dalje bolj začelo zavedati, da njegove žuljave roke ustvarjajo dobrine in da od teh dobrin ne dobi pravičnega deleža. Dobrine, katere so delo tisočev in milijonov delavskih rok, se stekajo in nabirajo le v žepih nekaterih ljudi, med tem pa morajo milijoni delavskih družin trpeti največje pomanjkanje. Vsled tega spoznanja, da posameznik proti mogočnim kapitalističnim družbi ne pomeni ničesar in da je vsak njegov klic kakor glas v puščavi, kot glas hlapcev Jernejev, se je delavstvo začelo organizirati v svojih strokovnih organizacijah. Strokovne organizacije so one, katere so delavstvu priborile oni položaj v družbi, ki je časten in enak napram drugim stanovom. Saj so sadovi strokovnih organizacij ravno zavarovanje zoper bolezen, nezgode, brezposelnost, starost, onemoglost in smrt, dalje zaščita delovnega časa, zdravja, minimalnih plač, delovnih pogojev.

Slovensko katol. delavstvo do zadnjih let skoro ni poznalo pravega pomena in moči strokovne organizacije. Šele po veliki proletarizaciji naroda so dali strokovni organizaciji vsi činitelji ono mesto, ki ji v resnici pripada. Ogromno število delavstva je pri nas še neorganiziranega. Od 120.000 delavcev je organiziranih v Sloveniji nekaj nad 15.000 delavcev. Zato je za vse organizacije mnogo polja, da ga požanjejo, mnogo dela, žrtve in sposobnosti bo še potrebno, predno bodo vse te množice vsaj do polovice organizirane v strokovni organizaciji.

Zveza združenih delavcev, ki z velikim uspehom nadaljuje z raširitvijo in poglobitvijo svoje organizacije, bo postala, kakor vsi znaki kažejo, čez nekaj let ena

najmočnejših in najbolj trdnih organizacij. Preteklo nedeljo dne 3. maja sta bili v okrilju te zveze ustanovljeni zopet dve novi skupini, prva v Dolenji vasi, druga v Ribnici.

V Dolenji vasi se je vršil prvi shod delavstva, na katerega so prišli delavci iz Dolenje vasi, Jelendola, Rakitnice in celo iz pet ur oddaljene Glazute. Društvena dvorana, kjer se je shod vršil po 10. sv. maši, je bila nabito polna. Navzočih je bilo okrog 100 samih zavednih in značajnih delavcev. Po otvoritvenem pozdravu č. g. duhovnega svetnika škulja je gov. Preželj France v obširnem govoru podal v jasnih in nedvoumih besedah cilje in pota Zveze združenih delavcev, orisal pravo katoliško delavsko strokovno organizacijo in podal tudi celoten program. Povdaril je predvsem, da je možno pogubonosno razdiralno delo komunizma streti v prvi vrsti z elitnimi četami organiziranega delavstva. Pozval je navzoče delavstvo, da naj se zato v celoti organizira. Za gov. Prežljem je gov. Grošelj J. ožigal nad vse živo in dojemljivo krivice družabnega reda in povedal, kje se skrivajo sovražniki naše ideje in našega pokreta. Med navzočim delavstvom je vladalo silno navdušenje za organizacijo, posebno še, ko je č. g. škulj s toplimi in iskrenimi besedami povedal, kakšna mora biti naša organizacija. Pri tej priliki so vredni javne pohvale delavci, ki so v dežju prišli pet ur daleč na delavsko zborovanje. Ta zavednost je samo znak, kako nujno potrebno je bilo organizirati to delavstvo.

Popoldne ob treh pa se je vršilo zborovanje ribniškega in okoliškega delavstva v Ribnici. Gov. Preželj in Grošelj sta tudi tukaj podala obširno poročilo o splošnem položaju delavstva in pokazala edino možno zmago delavskih pravic v delavski borbeni organizaciji. Vsi navzoči so z navdušenjem pristopili v Zvezo združenih delavcev.

Bog živi!

Radovljica. Nameščenci so zborovali v nedeljo dne 3. maja v poslopju Kmetijske zadruge in sicer je imelo Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščenec svoj redni občni zbor. Občnega zbora se je v imenu centrale udeležil njen poslovodni podpredsednik tov. Smersu R. iz Ljubljane, ki je v daljšem govoru povedal za naše nameščenice nekaj važnih in silno zanimivih misli. Orisal je delo organizacije, ki ga vrši v korist slovenskega nameščenstva. Razgrnil je sliko organizacije, ki ima sedaj osem podružnic, izdaja lastno glasilo »Bodočnost«, sodeluje pri zakonodajnem delu, pri intervencijah itd., sodeluje v vseh socialnih zavodih. Po poročilu odbornikov so bile volitve in je bil za predsednika izvoljen tov. Resman Ludvik.

Borba proti brezposelnosti v trgovski in obrtni stroki.

Brezposelnost ne stiska samo tovarniških delavcev, prav tako huda ali še občutnejša je v trgovski in obrtni stroki. Posebno zadnja leta je ogromno število izučenih trgovskih in obrtnih pomočnikov brez posla. Vsa ta brezposelnost pa je po večini posledica brezvestnega produciranja novega naraščaja brez ozira na stvarne potrebe. Trgovci in obrtniki so odpuščali pomočnike, ker so jim delali v jenci zastoj. Čim se je vajenec izučil v pomočnika, je bil že na cesti in v trgovino ali delavnico je prišel na njegovo mesto nov vajenec, ki je zopet tri — štiri leta garal zastoj. Temu škodljivemu pojavu bo sedaj odpomogla nova vladna uredba.

Trgovinski minister je izdal sporazumno z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje ter po zaslišanju industrijskih, obrtnih in delavskih zbornic uredbu o ureditvi sorazmerja učencev v primeri s številom pomočnikov v trgovinah in obrtnih ter delavnicah, kjer se izvaja obrt.

Ta uredba je velikega gospodarskega pomena za ureditev obrtnega delovanja v naši državi. Vprašanje sprejetja te uredbe so načele tako obrtne kakor delavske zbornice.

Uredba se glasi:

Čl. I. 1. V trgovinah in obrtnih smejo biti istočasno v uku en učenec, če dela lastnik obrti sam ali z enim pomočnikom; dva učenca, če je v obrti zaposlenih 2 do 5 pomočnikov, 3 učenca, če je v obrtu zaposlenih 6 do 10 pomočnikov, 4 učenca, če je v obrti zaposlenih več od 10 pomočnikov.

2. Več od 4 učencev ne more biti istočasno v uku v nobeni trgovini ne obrti.

4. Če kolektivne pogodbe določajo večje omejitve sorazmerno s številom učencev v primeri s številom pomočnikov, kakor odreja ta uredba, veljajo zastran števila učencev v obrti, za katere je v veljavi kolektivna pogodba, omejitve, določene s to pogodbo.

4. V izjemnih primerih, kjer to zahtevajo izredne okoliščine ali tehnika dela katere stroke, sme ban po zaslišanju pristojnih zbornic dovoliti, da se število učencev za določeno stroko poveča preko določenega minimalnega števila.

Čl. II. 1. Za določitev števila učencev, ki smejo biti po določbah čl. 1. te uredbe istočasno v uku, bo odločilno povprečno število pomočnikov, stalno zaposlenih v obrti. Kot stalno zaposleni pomočniki se bodo smatrali tisti, ki so v določeni obrti delali nepretrgano najmanj 4 tedne. V svrhu določitve letnega povprečja zaposlenih pomočnikov so dolžni organi za zavarovanje dati potrebne podatke.

2. Če med učenjem število pomočnikov v kateri obrti začasno pade, ostane število učencev, določenih pri sprejemu v uk, neizpremenjeno.

Čl. III. 1. Za dobo 6 mesecev, računajoč od dneva izdaje pooblastila ali dovoljenja, ne smejo lastniki obrti sprejeti več kot enega učenca.

2. Če lastnik obrti sam dela ali z enim pomočnikom, lahko sprejme le enega učenca v uk, če ima prvi po pogodbi končati svoje učenje v šestih mesecih.

3. Če je učenčev razmerje prenehalo pred koncem pogodbenega učnega roka, lastnik obrti je pa nato sprejel drugega učenca, sme preko določenega števila sprejeti ponovno prejšnjega učenca samo tedaj, če je učenčev razmerje prenehalo zaradi bolezni ali česa podobnega.

Čl. IV. 1. Določbe te uredbe bodo veljale tudi za delavnice, kjer se obrt izvršuje na tovarniški način, za strokovne delavnice tovarn, za delavnice in podjetja, ki ne spadajo pod določbe obrtnega zakona, in za delavnice podjetij ali ustanove, kjer se v smislu obrtnega zakona vstric izvršuje obrtna dela.

2. Lastniki obrti iz čl. 19, odst. 2, sploh ne morejo sprejemati in imeti učencev.

Čl. V. 1. Omejitve te uredbe veljajo za glavne obrti in za njihove podružnice in druge pomožne lokale (čl. 132 obrtnega zakona).

2. Sorazmerje števila učencev proti številu pomočnikov, ki ga določa čl. 1 te uredbe, se bo izvajalo za vsako posamezno podružnico in drugo pomožno obrt.

Čl. VI. 1. Za učenca, ki jih ta uredba dobi v uku, ne veljajo omejitve, predpisane s to uredbu. Lahko bodo dovršili svoj uk ne glede na število v določeni obrti zaposlenih pomočnikov.

2. Dokler število učencev ne pade na sorazmerje, določeno v čl. 1 te uredbe, ne morejo lastniki obrti v primerih iz prvega odstavka sklepati pogodb za sprejem novih učencev.

Važnost strokovne organizacije za poljsko delavstvo.

Časopisje poroča, da se v kmetijskem ministru korenito dela na zakonu o poljedelskih zbornicah. Te bodo velike važnosti za delavstvo, ker bo našlo v njih svojo prvo zaščitno ustanovo, seveda če bo le zakon dajal zbornicam potrebna pooblastila v tem oziru.

Strokovna zveza poljedelskega delavstva je bila prva, ki se je z osnutkom zakona temeljito pečala in stavila ministru potrebne izpreminjavalne predloge. Ta slučaj jasno kaže, kolikšne vrednosti je strokovna organizacija tudi za kmetičko delavstvo. Če naša organizacija ne bi obstajala, bi šla vsa javnost in tudi poljsko delavstvo močje mimo predlaganega zakona. Mogoče bi se

v parlamentu kdo spoddaknil nad njim. Najbrže pa tega ne bi storil iz ljubezni do delavstva. Ker je pa stori naša organizacija polno dolžnost, je pa morala postati vsa javnost pozorna na zahteve kmetičkega delavstva. S tem je stopilo kmetičko delavstvo v vrste zavednega delavstva, ki vedno pove glasno svoje zahteve, ki jih ima v konkretnih stvareh. Odločujoči činitelji se morajo baviti z našimi zahtevami in jih bodo morali upoštevati, če hočejo, da bodo poljedelske zbornice prijeten in zadovoljiv dom tudi za delavstvo in ne le za kmetičke gospodarje.

K osnutku zakona o poljedelskih zbornicah so se oglašili tudi marksisti v »Ljudskem glascu«, ki se je široko razpisal o novem zakonu. Za gospode sodruga je stvar s tem urejena. Saj sami dobro vedo, da o stvari niso poklicani pisati in se odločati. Saj imajo zato edino legitimacijo le strokovne organizacije, ta pa je v imenu poljedelskega delavstva itak že govorila.

Poljedelsko delavstvo si mora vse to dobro zapomniti in upoštevati Strokovna organizacija kmetičkega delavstva je tu! Obstaja in dela. Njeno delo ni kričajoče, temveč tiho, pa ravno zato tudi smoteno. Pravo delo za dobrobit delovnega človeka tudi drugačno biti ne more in ne sme biti.

Delavci! Oklenite se svoje organizacije, delajte za njen in svoj dvig!

Strokovna zveza poljedelskega delavstva, Ljubljana, Tyrševa cesta 29-I.

Nogomet. V prvenstvu ljubljanske nogometne podzveze se je pričelo ožje prvenstvo, v katerega je preteklo nedeljo prvič posegel novoustanovljeni klub »Ljubljana«. Vršili sta se prvenstveni tekmi v Ljubljani in v Mariboru. V Ljubljani je nastopil proti SK Ljubljani Čakovčiči SK, ki je tudi na tujih tleh opravičil svojo formo ter si utrdil sloves. Močni enajstoričniki SK Ljubljane, sestavljeni od najboljših mož prejšnjega Primorja in Ilirije, je jedva uspelo, da je porazila Čakovčičane s 4:1, dočim je Čakovčič prvi polčas vodil s 1:3. Z malo več sreče bi bili Čakovčiči Ljubljano kar v začetku ožjega tekmovanja neprijetno presenetili. — V Mariboru sta se srečala oba naša železničarska kluba, mariborski SK železničar in ljubljanski SK Hermes. Ljubljancani so imeli slab dan ter jih je železničar odpravil s 2:0. — Poleg prvenstva v I. razredu se je vršilo v nedeljo tudi prvenstvo II. in III. razreda. — SK Jadran — SK Maras 2:0, SK Svoboda — SK Grafika 1:0, Slovan — Korotan 2:0, Mladika — Zalog 5:0, SK Moste — SK Brod 4:2. — Zagreb: Concordia — Sparta 6:1, Gradjanski — Hajduk 6:0, Hašk — Slavija (Varaždin) 4:2. — Beograd: BSK — Jugoslavija 3:2. — Irska — Madžarska v Budimpešti 3:3. — Španija — Švica v Bernu 2:0.

Državno prvenstvo v sabljanju se je vršilo v Zagrebu. Na tem prvenstvu so se letos odlično uveljavili Slovenci. Ljubljancani, člani SK Ilirije, so odnesli zmago v floretu, pa tudi v ostalih orožjih so se vrinili v ospredje. Zagrebški listi obširno poročajo o napredku borilnega sporta v Sloveniji.

Zadnja smuška tekma letošnje zime je bil slalom na Zelenici nad Tržičem za pokal dr. Gučlerja. Tekem se je udeležila elita naših smučarjev z najboljšimi prvaki iz Jesenic. Zmagal je v krasnem času na izredno težki progi Jeseničan Ciril Praček v času 52 sekund.

Ljubljana—Zagreb v boks. Agilni sportni klub Slovan v Ljubljani je priredil v nedeljo tekmo v boks z reprezentanti Zagreba. Borba je bila povsem izenačena, ker razpolaga Slovan z izvršnim kadrom mladih boksarjev, ki kažejo odlično šolo ter veliko poštrevnost in borbenost, tako da so bili enakovredni protivniki Zagrebčanom, med katerimi so bili sami bivši ali sedanji državni prvaki. Borba je končala v rezultatu neodločeno 3:3.

Lahkoatletski dvoboj med Jugoslavijo in Čehoslovaško se bo vršil 13. in 14. junija v Pragi.

Zastavne liste, zlato in srebro, kupuje Grajski urar Ignac Jan, Maribor.

Kardinal je drugič pogledal okrog sebe. Zmajal je z glavo in z nasmeškom dejal:

— Opremljena je neverjetno enostavno... Kje pa so vaše knjige?

Pri tem je pokazal na prazne knjižne police.

Župnik je prebledel in s tiho prošnjo v očeh pogledal nadškofa.

— Vse so že šle? — ga je napol vprašaje, napol strogo pogledal kardinal.

Cez čas je dodal:

— In v kakem stanju so ostale sobe?... Ali mi dovolite, da si jih ogledam?

— O, prosim! — se je nasmešnil Naim.

Kardinal je vstal.

Pojdiva!

Župnik ga je peljal v obednico. Ogledovanje je bilo kmalu pri kraju. Stara miza, slamnat naslonjač, kakih pet krožnikov — to je bila vsa oprema.

— A kje je spalnica?

Duhovnik je spet prebledel.

— Prevzvišeni, — je jecljal v zadregi — ali vam jo brezpogojno moram pokazati.

— Brezpogojno!

— Prevzvišeni, — je Naim proseče zrl v škofa — moja spalnica je taka, ko ostale sobe... Ne boste videli v njej nič posebnega...

— Kaj to pomeni? — je vprašal narejeno strogo kardinal. — Pokažite mi jo!... Takoj vam pojasnim, zakaj. Vaše hrepenenje po popolnosti me je ganilo, toda bojim se, da se vas je lotila oholost, neke vrste želja po posebnosti, ki jo kazete s svojo skromnostjo...

— Oholost? — je Naim začudeno razširil oči. — Prevzvišeni, ne bi mogel reči... Morda... A odkod bi se vzela oholost? Kar sem prodal, je bilo zame brez koristi; v tem oziru torej nimam nikake zasluge... Kar rabim, sem si prihranil... Morda sem dopustil, da raste v meni oholost, ne da bi to opa-

zil... Prevzvišeni, prisrčna hvala za opozorilo! Od sedaj naprej bom zelo pazil. Naša uboga duša je v resnici bolj slaba kakor mislimo... Glede oholosti si bom brižno izprašal vest.

Škof je z ganutjem poslušal duhovnikove besede. Spoznal je, da je njegova duša čista ko kristal in mu je bilo žal, da je temu dobremu duhovniku povzročil s svojo opazko tako skrb.

— Pokažite mi, prosim, spalnico, — se je oglašil z namenom, da bi Naimove misli odvrnil od svoje opazke.

Župnik mu je molče odprl vrata.

V tej sobi ni bilo niti enega kosa pohištva. Na steni je viselo veliko razpelo, v enem kotu pa je ležala zložena odeja.

Naim je opazil škofov začuden pogled. Nasmešnil se je in vdano dejal:

— Prevzvišeni, ne smatrajte me za boljšega kakor sem, niti ne pripisujte moji kreposti tega, kar je samo posledica posebnih razmer. Ker živim v tako revni župniji, nenehoma rabim denar. Ali bi se moglo dopustiti to, da toliko revežev gladuje, zmrzuje in dobiva smrtonosne bolezni, medtem ko njihov dušni pastir uživa v svoji hiši? — Nekega dne sem videl zelo bolno ženo, ki je morala ležati na kupu kunj. Vzbuđilo se je v meni vprašanje, ali je prav, da jaz, ki sem zdrav in močen, medtem spim na mehki postelji? Spoznal sem, da je postelja bolnici mnogo bolj potrebna. — Videl sem starce, ki so umirali od gladi, a jaz njihov pastir sem se gostil ko bogat gospod!... Uvidel sem, da to ni prav. Zato sem prodal pohištvo, kos za kosom. Tako bi storil vsak na mojem mestu... Ne mislite, Prevzvišeni, da je to navidezno pomanjkanje zaslužno; v resnici ne čutim nikakega pomanjkanja. Na tleh se izvršno spi! To sem poskusil že kot vojak.

Pred kardinalom se je odprl nov svet. Takega

duševnega bogastva še ni videl. Molče je strmel v Naima ko v svetnika.

— Dragi sin! — je naposled spregovoril s tresočim se glasom. — Dovolite, da vam jutri pošljem preprosto železno posteljo: naj vam bo spomin na vašega nadškofa... Upam, da vsaj te ne boste prodali, vi razsipni otrok.

Starček se je ljubeznivo nasmešnil, a iz oči sta mu kanili dve biserni solzi.

Naim je zgrabil kardinalovo roko in jo vroče poljubil.

— Hvala, Prevzvišeni, tisočera hvala!... Nisem vreden take milosti.

Škof je medtem premagal ganutje. Pogled mu je obvisel na razpelo. Nekaj časa je molče strmel vanj, potem pa je vprašal:

— Vi pred tem razpelom molite, kaj ne?

— Da, Prevzvišeni!

— Prav! Molite vsak večer tudi za vašega starega nadškofa.

Iz oči sta mu spet kanili dve solzi.

— Z Bogom! — je prožil roko župniku.

Pri vratih se je za hip ustavil in dejal:

— Dragi sin, ne ženite si k srcu tega, kar sem povedal glede vaših pridig. Predvsem se ravajte po božjem navdahnjenju...

— Prevzvišeni! — je vzkliknil z otroškimi veseljem duhovnik. — Potemtakem ne zahtevate, da bi spremenil način življenja.

— Ne, ljubi otrok, — je odkimal kardinal. — Živite in delajte naprej kakor dosedaj!

— Blagoslovite me, Prevzvišeni! — je z drhtečim glasom prosil Naim.

Pokleknil je, sklenil roke in sklonil glavo.

Kardinal je razširil roke in pogledal proti nebu.

— Blagoslovi te vsemogočni Bog. Oče, Sin in Sveti Duh.

(Dalje sledi.)